

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

**Отчет на вицепремиера по климатични политики
и министър на околната среда и водите Борислав Сандов
за периода от 13 декември 2021 г.**

ЗАКОНОДАТЕЛНА ДЕЙНОСТ

СЪСТОЯНИЕ НА НАКАЗАТЕЛНИТЕ ПРОЦЕДУРИ СРЕЩУ БЪЛГАРИЯ

УЧАСТИЕ В ПРОЯВИ НА МНОГОСТРАННО НИВО

УЧАСТИЕ В ДВУСТРАННИ СРЕЩИ

**ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2014-2020“
И РАЗРАБОТВАНЕ НА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2021-2027“**

**ПРЕДПРИЯТИЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ОПАЗВАНЕ НА
ОКОЛНАТА СРЕДА (ПУДООС)**

НАЦИОНАЛЕН ПЛАН ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И УСТОЙЧИВОСТ (НПВУ)

УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

ОПАЗВАНЕ ЧИСТОТАТА НА ВЪЗДУХА

УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ

ЗАЩИТА НА ПРИРОДАТА

ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ГРАЖДАНСКИЯ СЕКТОР

ЗАКОНОДАТЕЛНА ДЕЙНОСТ

Законопроекти

Министерският съвет, по предложение на министъра на околната среда и водите, е внесъл в Народното събрание следните законопроекти:

- Законопроект за изменение и допълнение на Закона за водите, приет от Народното събрание на 02 март 2022 г.
- Законопроект за изменение и допълнение на Закона за опазване на околната среда, приет от Народното събрание на 26 май 2022 г.
- Законопроект за изменение и допълнение на Закона за генетично модифицираните организми, приет от Народното събрание на 8 юни 2022 г.

От министерство на околната среда и водите са разработени проекти за промени в Закона за чистотата на атмосферния въздух и Закона за биологично разнообразие, които са на етап съгласуване и финансовата обосновка.

По предложение на министъра на околната среда и водите Министерският съвет е приел следните подзаконовни нормативни актове:

- Проект на Постановление за допълнение на Наредбата за опазване на околната среда в морските води;
- Проект на Постановление за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет. (Наредба за ограничаване емисиите на летливи органични съединения при употребата на органични разтворители в определени бои, лакове и авторепаратурни продукти, приета с Постановление №40 на Министерския съвет от 2007 г. (обн. ДВ, бр. 20 от 2007 г., изм. ДВ, бр. 20 от 2007 г., изм. ДВ, бр. 25 от 2010 г., изм. и доп. ДВ, бр. 55 от 2012 г., изм. ДВ, бр. 84 от 2017 г.);
- Проект на Постановление за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на Министерството на околната среда и водите за 2022 г.
- Проект на Постановление за изменение и допълнение на Постановление № 86 на Министерския съвет от 2020 г. за създаване на Консултативен съвет във връзка с Европейската зелена сделка.
- Проект на Решение на Министерския съвет за приемане на Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда.

Министърът на околната среда и водите съвместно с министъра на здравеопазването съвместно издадоха Наредба за изменение и допълнение на Наредба №6 от 2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, в помещенията на жилищни и обществени сгради, в зони и територии, предназначени за жилищно строителство, рекреационни зони и територии и зони със смесено предназначение, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението (обнародвана в Държавен вестник бр. 24 от 25 март 2022 г.).

Към момента са разработени следните проекти на подзаконовни нормативни актове:

- Проект на Правилник за изменение и допълнение на Правилника за устройството и дейността на регионалните инспекции по околната среда и водите;
- Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на нормативни актове (Устройствен правилник на Министерство на околната среда и водите);
- Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Правилника за устройството и дейността на Националния институт по метеорология и хидрология. И по трите проекта са приключили обществените консултации.

Разработени наредби

Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба №2 от 23.07.2014 г. за класификация на отпадъците. Наредбата се издава от министъра на околната среда и водите и министъра на здравеопазването. Проектът на НИД е изпратен за съгласуване от министъра на здравеопазването;

Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на нормативни актове в областта на отпадъците: Наредбата за опаковките и отпадъците от опаковки, Наредбата за излезлите от употреба моторни превозни средства, Наредбата за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори, Наредбата за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване, Наредбата за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми, Наредбата за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти, Наредбата за намаляване на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда, Наредба за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса, Наредба за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци.

Проект на Наредба за изискванията към площадките за съхраняване или третиране, разполагане на съоръженията за третиране на отпадъци на министъра на околната среда и водите, съгласувана с министъра на регионалното развитие и благоустройството и с министъра на здравеопазването. Проектът на наредба е изпратен за съгласуване от министъра на здравеопазването

СЪСТОЯНИЕ НА НАКАЗАТЕЛНИТЕ ПРОЦЕДУРИ СРЕЩУ БЪЛГАРИЯ

Значителното намаляване на наказателните процедури на ЕК срещу България в сектор Околна среда е приоритет за настоящия екип на МОСВ. **За последните 6 месеца МОСВ изпълни условията за закриване на 7 от 18 наказателни процедури.**

Първата, вече закрыта процедура в резултат на положените усилия от наша страна, е за актуализацията на предварителните оценки на риска от наводнения. По две процедури – за транспониране на директивата в областта на шума и за актуализиране на **Морската стратегия на България** – задълженията ни са изпълнени, ЕК е информирана и очакваме решение за закриване.

Промените в Закона за опазване на околната среда, с които бяха свързани **три наказателни процедури**, бяха обнародвани. Това ни позволи да информираме ЕК, че сме изпълнили задълженията си по две от тях, а за третата сме изготвили промени на подзаконов нормативен акт, който вече е в етап на съгласувателна процедура и след приключването ѝ ще информираме ЕК за изпълнен ангажимент. Окончателно бяха приети

промените в **Закона за ГМО**, което е основание за да закрием **още една** наказателна процедура.

Процедурите, които се намират на най-напреднал етап и по които България вече е осъдена, са стартирали в периода на първите години след членството на България в Европейския съюз. Действително, до момента няма наложени финансови санкции и очакваме първите такива по делото за ФПЧ в края на тази или началото на следващата година.

УЧАСТИЕ В ПРОЯВИ НА МНОГОСТРАННО НИВО

Присъединяване към следните механизми и процеси:

- Международната програма за действие по климата (IPAC) на ОИСР, 10.02.2022 г.;
- „Коалиция за висока амбиция за природата и хората“ (02.03.2022 г.)
- междуправителствена коалиция, която се ангажира с включването на целта за 30% защитени морски зони и защитени територии до 2030 г. в бъдещата глобална стратегическа рамка за биологичното разнообразие по време на 15-тата среща на страните на Конвенцията за биологично разнообразие;
- С РМС № 56/10.02.2022 г. г-н Борислав Сандов е определен за председател от страна на България на Комисията за опазване на Черно море от замърсяване и за ръководител на делегацията на България в Международната комисия за опазване на река Дунав.

Участие в заседания на Съвета на ЕС по околна среда

- Редовно заседание на Съвета на ЕС по околна среда на 20 декември 2021 г. в Брюксел;
- Неформална среща на министрите по околна среда на ЕС на 20-21 януари 2022 г. в Амиен, Франция;
- Редовно заседание на Съвета на ЕС по околна среда на 17 март 2022 г. в Брюксел.

Министерска среща на Международната комисия за опазване на река Дунав, 8.02.2022 г., виртуален формат.

Представяне на Плана за управление на международния басейн на река Дунав и Плана за управление на риска от наводнения в международния басейн на река Дунав за периода 2022-2027 г. Приемането на министерска декларация.

Конференция на високо равнище, посветена на 30-годишнината от създаването на мрежата Natura 2000, 24-25 февруари, Страсбург, Франция

Участие в COP-4 на Конвенцията за живака, 21-25.03.22 г в Бали Индонезия

Участие в Министерската Конференция за химикалите под егидата на Френското Председателство в Париж 11 - 12 Май 2022г

Участие в COP-15 на Конвенцията за опустиняването, Кот деИвоар, 09-20.05.2022 г .

Приемане на политическа декларация, с която се цели засилване на прилагането на изискванията на законодателството, ангажиране на всички заинтересовани страни, разширяване на обхвата на мрежата.

Специална сесия на Асамблеята на ООН по околна среда, посветена на отбелязването на 50-ата годишнина от създаването на Програма на ООН по околна среда (UNEP@50), 3-4.03.2022 г., Найроби, Кения

Приемане на политическа декларация, която ще засили прилагането на международното право в областта на околната среда.

Министерската среща на Комитета по екологична политика на ОИСР, 30-31.03.2022 г.

Сигнал за принадлежността и подкрепата от страна на България за политиките на ОИСР в областта на опазването на околната среда. Приета „Декларация за устойчива и здравословна среда за всички“.

Участие в конференцията „Зеленият дневен ред: Нулевите нетни емисии като път към устойчивото бъдеще“, 5.04.2022 г., виртуален формат.

Обсъдени са преходът към нулеви нетни емисии, прилагането на Зелената сделка и нейното значение за развитието на България и Европа.

Участие в онлайн Конференция Pria Environment Bulgaria, 12.04.2022 г.

Отчетен е напредъкът на България в транспонирането на европейското законодателство в областта на отпадъците, принципите „Разширена отговорност на производителя“ и „Замърсителят плаща“.

Участие в онлайн събитие на високо ниво в рамките на действащото председателство на Атина в процеса на сътрудничество в Югоизточна Европа на тема: **“Addressing climate change impacts on cultural and natural heritage in South East Europe”**, 30.05.2022 г.

Международната среща Stockholm+50 по въпросите на околната среда, климата и развитието „Здрава планета за благоденствието на всички – наша отговорност, наш шанс“, Стокхолм, 2-3 юни 2022 г.

Ускоряване на приложението на вече поетите международни ангажименти и договорености по отношение на опазването на околната среда, климата и биоразнообразието. Приемане на препоръки от лидерските диалози – най-съществените изводи и предложения за формулиране на конкретни ангажименти в подкрепа на резултатите от Конференцията на ООН за изменението на климата в Глазгоу (COP26).

УЧАСТИЕ В ДВУСТРАННИ СРЕЩИ

Работна среща с представители на ЕИБ, 23.12.2021 г., София

Отчитане на напредъка по изпълнението на Споразумение за предоставяне на подкрепа за проекти: № Д-34-79/07.12.2018/EIB ref. № TA2018220 BG PMM между ЕИБ и МОСВ.

Двустранна среща с Барна Танцош, министър на околната среда, водите и горите на Румъния, 21.01.2022 г., Амиен, Франция

Предложения за прилагане на добри практики за предотвратяване на обезлесяването, за съвместни действия за опазване на водите и биоразнообразието на Черно море и по поречието на река Дунав.

Среща с Фабрицио Дзарконе, управител на Световна банка за България, 03.02.2022 г., София.

Обсъдени потенциални съвместни дейности между Банката и МОСВ в областта на качеството на въздуха, синята и кръговата икономика и управление на водите

Среща с Барна Танцош, министър на околната среда, водите и горите на Румъния, 5.04.2022 г., София.

Обсъдена необходимостта от провеждане на заседание на Работна група „Черно море“ (част от Смесената комисия за управление на водите) и обмен на добри практики за борба с опустиняването; обмен на знания при разработката на иновативни зелени технологии и др.

Среща с духовния индийски водач Садгуру – инициатор на движението „Save Soil“, 19.04.2022 г., София

Популяризиране на международната кампания за повишаване на осведомеността и промяна в отношението към опазване на почвите на планетата.

Заседание на правителствата на Р България и РС Македония и заседания на Работна група „Европейско сътрудничество - зелен преход и дигитална трансформация, върховенство на закона“ с РСМ, 25.01.2022 г., 10.03.2022, 04.04.2022 г.

Подписана двугодишна програма 2022 – 2023 г. за изпълнение на Споразумението между МОСВ и министерството на околната среда и пространственото планиране на Р Северна Македония за сътрудничество в областта на околната среда и водите.

Двустранна среща с министъра на защитата на околната среда на Р Сърбия г-жа Ирена Вуйович, 6 май 2022 г., Белград

Подписано Споразумение по оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС) и стратегическа екологична оценка (СЕО) в трансграничен контекст между Министерство на околната среда и водите на Република България и Министерство на защитата на околната среда на Република Сърбия.

Откриване на Петата среща на Българо-турската експертна работна група за прилагане на Съвместната декларация между министъра на околната среда и водите на Р България и министъра на горите на Р Турция, 30-31.05.2022 г.

Приета двугодишна програма за двустранната координация между компетентни органи в България и Турция относно прилагането на изискванията на Рамковата директива за водите и Директивата за наводненията.

Среща с Леонор Гевеслер, министър на климатичните действия, околната среда, енергетиката, мобилността, иновациите и технологиите на Австрия, 1 юни 2022 г., Виена

Обсъдени актуални въпроси от европейския дневен ред с фокус върху климатичните промени и зеления преход. Изразена готовност за активизиране на сътрудничеството.

Срещи с посланиците на САЩ (11.01.2022 г.); Турция (26.01.2022 г.) Франция (31.01.2022 г.); Дания, Финландия и Швеция (2.02.2022); Израел (04.02.2022 г.); Индия (29.03.2022 г.); Египет (30.03.2022 г.); Алжир (21.04.2022 г); Албания (21.04.2022 г.); Германия (26.04.2022 г.), Саудитска Арабия (19.05.2022 г), Хърватска (15.06.2022 г.).

Обсъдени възможностите за задълбочаване на сътрудничеството, за обмен на опит и добри практики и изпълнение на съвместни проекти в областта на околната среда, както и актуални въпроси от европейския и глобалния дневен ред по околна среда.

С решение на Министерския съвет заместник министър-председателят по климатични политики и министър на околната среда и водите е определен за председател от страна на България на Комисията за опазване на Черно море от замърсяване през 2022 г. и за ръководител на делегацията на България в Международната комисия за опазване на река Дунав.

На 8 февруари 2022 г. министърът на околната среда и водите взе участие в Министерска среща на страните по Конвенцията за сътрудничество при опазването и устойчивото използване на река Дунав.

Стартирана е подготовката на проект „Предотвратяване на рискове по Дунав“ (Danube RISK), който е предложен от румънското Министерство на околната среда, водите и горите с основен акцент върху адаптиране управлението на водите към изменението на климата и свързаните с него рискове.

Проведени са срещи за трансгранична координация с представители на Р. Турция в края на м. май т.г. и в средата на м юни т.г. с представители на Румъния за обсъждане и координиране на дейности свързани с разработването на ПУРБ и ПУРН.

Проведени са множество работни срещи и рергулярна формална и неформална комуникация с представители на ЕК в хода на изпълнение на ОПОС 2014-2020 г. и процедурата по програмиране на ПОС 2021-2027 за новия програмен период. Предствители на ЕК участваха активно в проведените Комитети за наблюдение на програмата.

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2014-2020“ И РАЗРАБОТВАНЕ НА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2021-2027“

1. Текущо изпълнение на ОПОС 2014-2020 г. от 13.12.2021 г. до 13.06.2022 г.

- Договорени са 42 проекта на обща стойност над 115 млн. лв.;
- Над 219 млн. лв. са изплатените средства към бенефициентите (6,48% от бюджета на програмата);

- Верифицирани и разплатени са разходи в размер на 205 млн. лв. (6% от бюджета на програмата);

- Общо сертифицираните пред Европейската комисия разходи в периода са над 63,6 млн. лв. Към тези вече сертифицирани разходи следва да се добавят представените в Доклад по сертификация 11,6 млн.лв. от месец юни 2022 г. (*в последния Доклад за сертификация от юни т.г. са включени верифицирани разходи над 101 млн. лв., но крайната сума на сертификата 11,6 млн. лв. се формира след приспадане на аванса по големия проект на СО – 70 млн. лв., който е неувоен повече от 3 години, оттегляне на фин. инструменти по ос “Отпадъци“ и наложените финансови корекции, вследствие на повторната проверка по договори, извършена по указания на ИА ОСЕС в началото на тази година.*)

Общ напредък по ОПОС 2014-2020 г.

От началото на програмния период до 13.06.2022 г. са изпълнени 162 проекта (132 напълно приключени + 30 проекта с представени окончателни искания за плащане), или 43% от договорените 373 бр. проекти. В изпълнение са 211 проекта, представляващи 57% общия брой договорени. В зависимост от темповете на изпълнение на проектите УО очаква плащанията по програмата до нейното приключване да достигнат до 3,287 млрд. лв.

Преодолян риск от загуба на средства

За 2021 г. не е допусната загуба на средства по програмата, въпреки значителния риск от загуба на средства в размер на 56,52 млн. евро. МОСВ успя да обоснове и защити изключение от правилото за освобождаване по отношение на разходите, които не е било възможно да бъдат заявени поради съдебни производства или административно обжалване. В резултат през м. февруари 2022 г. ЕК изпрати потвърждение, с което бяха признати 72 млн. евро и не беше допусната загуба на средства по програмата за 2021 г.

Процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ в подготовка

В рамките на последните 3 месеца, за постигане на целите на програмата и предотвратяване на загубата на средства са предприети следните действия: на финален етап на разработване са **3 нови процедури** за БФП, с което се цели релокация на средства в риск:

- **„Подобряване природозащитното състояние на горски природни местообитания и подпомагане на екосистемните услуги, предоставяни от горите, чрез прилагане на лесовъдски практики и залесяване“** - 60 млн. лв.;
- **„Подобряване на природозащитното състояние на степни природни местообитания чрез закупуване на земи“** – 13,4 млн. лв. Процедурата директно ще адресира една от наказателните процедури срещу страната;
- **„Разширяване на системата за ранно предупреждение и оповестяване на населението на ниво LAU и модернизация на СРПО на органите на изпълнителната власт“**- с общ размер на БФП от 50 млн. лв.

Трите процедури имат принос и за минимизиране на риска от загуба на средства по фондовете на ЕС.

5. Комитет за наблюдение на ОП „Околна среда 2014-2020 г.“

След 2 години провеждане на писмени процедури, в рамките само на шестмесечния период на управление е **възстановен партньорският диалог**, включително и с организациите от неправителствения сектор и широката общественост. Актуалните въпроси по програмата са представени и обсъдени на две присъствени заседания на Комитета за наблюдение, проведени през март и май 2022 г.

6. Разработване на Програма „Околна среда“ за периода 2021 -2027 г.

Засилено е прилагането на принципа на партньорство. Приоритетите и дейностите на ПОС 2021-2027 г. са идентифицирани в резултат от работата на Тематичната работна група (TRГ) за разработване на програмата и на проведени консултации с всички заинтересовани страни. Общият бюджет на ПОС 2021-2027 г. е над 1,8 млрд. евро (*1 823 206 270 евро*). Определени са 5 основни приоритета: „Води“, „Отпадъци“, „Биологично разнообразие“, „Риск и изменение на климата“ и „Въздух“.

Планираната подкрепа за 2021-2027 г. цели подобряване качеството на живот на хората, като осигури по-чист въздух, по-добро управление на водните ресурси и отпадъците и запазване на биологичното разнообразие. ПОС надгражда резултатите от 2014-2020 г. по всички приоритети.

Ще продължи финансирането на най-значимите нужди във ВиК отрасъла за постигане на съответствие с Директива 91/271/ЕИО за пречистване на градските отпадъчни води, както и постигане на съответствие с Директива (ЕС) 2020/2184 с принос към намаляване на загубите на вода по водопреносната мрежа и подобряване качеството на питейната вода.

Инвестициите в сектор „отпадъци“ ще адресират мерки за третиране на отпадъци в съответствие с националните цели. Допустими за финансиране ще са мерки, отнасящи се до битови, производствени и строителни отпадъци, с изключение на опасни отпадъци.

Продължават интервенциите, насочени към подобряване състоянието на видовете и местообитанията, които са обект на опазване в Натура 2000. Планирана е подкрепа и за мерки извън мрежата Натура 2000 в съответствие с Националната стратегия за биологично разнообразие до 2030 г.

Ще се инвестира в дейности за превенция и управление на риска от наводнения и свлачища, както и в мерки адресиращи засушавания, горски пожари и други природни бедствия.

През 2021-2027 г. продължават инвестициите, адресиращи основните замърсители на въздуха за постигане изискванията на Директива 2008/50/ЕО относно качеството на атмосферния въздух и за по-чист въздух за Европа – подмяна на отоплителни уреди на твърдо гориво, инвестиции в зелена инфраструктура в градска среда и въвеждане на зони с ниски емисии от транспорт.

Шеста работна версия на програмата беше изпратена на ЕК за финални технически консултации на 30 март 2022 г. Последни коментари са получени от ЕК на 12 април 2022 г. Тече работата по отразяването им в партньорство и съгласувано със службите на Комисията. Предстоят стъпките за официалното одобрение на проекта на ПОС 2021-2027 г. на национално ниво и официално изпращане на програмата до ЕК.

7. Мерки за успешно изпълнение на ОПОС 2014-2020 г. и адресиране на нови предизвикателства

Съществен резултат в периода се отбелязва при проектите, с които се адресира наказателната процедура по нарушение на правото на ЕС по дело С-145/14 за рекултивация на депа – към м. юни 2022 г. **е приключила техническата рекултивация (с издаден Констативен акт Образец 15) на общо 46 бр. депа.**

МОСВ работи по **изменение на ОП „Околна среда 2014-2020 г.“**, за да бъдат включени трите нови мерки. Изменението е подкрепено от партньорите в рамките на Комитета за наблюдение.

В безпрецедентната международна ситуация **се разработва и нова приоритетна ос „Подкрепа за бежанците от Украйна в България“** с бюджет от 26 млн. лв., чрез която ще се финансира процедура „Достъп до дневна грижа за деца от Украйна в България“.

Работи се за **намаляване на административната тежест върху бенефициентите**, регулярно се организират работни срещи, на които се предоставят методически указания и експертна подкрепа на екипите за управление на проекти.

Екипът на ОП „Околна среда“ е мобилизиран в пълна степен за успешното изпълнение на настоящата програма и силен старт на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.

ПРЕДПРИЯТИЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА (ПУДООС)

В периода от 13.12.2021. г. до настоящия момент с решения на Управителния съвет на ПУДООС бе извършена актуализация на действащите приоритети на Предприятието в сектори „Управление на водите“ и „Управление на отпадъците“, в резултат на съвместна работа на експерти от Дирекция „Управление на водите“ и Дирекция „Управление на отпадъците и опазване на почвите“ към МОСВ с експерти от ПУДООС.

Акцентът на новите актуализирани **приоритети в сектор „Управление на водите“** продължава да е върху агломерации над 10 000 екв. ж. и тези между 2000 до 10 000 екв. ж. с предвидена мярка изграждане/доизграждане на канализационна мрежа и Пречиствателни станции за отпадни води (ПСОВ), за които не е постигнато съответствие с изискванията на Директива 91/271/ЕИО, както и населени места, селищни и курортни образувания до 2000 постоянни жители, които заустват в Черно море и/или оказват негативно въздействие върху състоянието на Черно море. По отношение на възможността ПУДООС да финансира реконструкция на водопроводни мрежи фокусът е върху подобряване ефективността при използване на природния воден ресурс, чрез гарантирано намаляване на загубите при експлоатация, постигнато с рехабилитация на вътрешна водопроводна мрежа и реконструкция на довеждащи водопроводи за населени места между 50 и 2000 жители.

Актуализираните **приоритети в сектор „Управление на отпадъците“** са с основен фокус изграждане на регионално депо за битови отпадъци за регион с управление на отпадъците - Дупница и разширение на съществуващи регионални депа за битови отпадъци, при които са възникнали аварийни ситуации. Продължава политиката на ПУДООС по отношение на възможността за изпълнение на техническата рекултивация на общински депа, неотговарящи на нормативните изисквания и в новите приоритети, като по този приоритет е необходимо съфинансиране от страна на общините в размер на 35% от стойността на техническата рекултивация. Нов акцент свързан с постигане на целите по НПУО 2021 г. – 2028 г. е предоставяне на домакинствата на компостери за

зелени и други биоотпадъци и възможността със средства от Предприятието да бъдат реализирани проекти на общини за разделно събиране на биоразградими битови отпадъци и изграждане на инсталации за производство на биогаз от тези отпадъци.

Във връзка одобрената с Бюджет на ПУДООС за 2022 г. Бюджетна програма "Намаляване на вредните емисии в атмосферата и подобряване качеството на атмосферния въздух" е изготвена **Процедура за финансиране от ПУДООС на мерки за подобряване качеството на атмосферния въздух**, която предлага механизъм за финансиране на мерки за подобряване на КАВ, насочени към намаляване на количеството на ФПЧ от основните източници на замърсяване, а именно – битово отопление, транспорт и ресуспенсия, в съответствие с нормативните изисквания и в изпълнение на Националната програма за подобряване качеството на атмосферния въздух 2018-2024 г. Към настоящия момент Процедурата е в процес на разглеждане и одобрение от Министерски съвет.

От края на 2021 г. до настоящия момент с решения на УС са отпуснати общо **33,5 млн. лв.**, от които за инвестиционни проекти на общини в сектор „Управление на водите“ - 15 929 505.39 лв. с ДДС, в сектор „Управление на отпадъците“ - 17 108 982.37 лв. с ДДС и неинвестиционни проекти на обща стойност 503 883,50 лв. с ДДС.

За периода в деловодната система на ПУДООС са депозирани 30 броя инвестиционни проекти на общини в сектор „Управление на водите“ и 6 бр. инвестиционни проекти на общини в сектор „Управление на отпадъците“.

Сключените в периода договори са 28 бр. на стойност 23 279 580 лв., от които 14 бр. за инвестиционни проекти на общини на обща стойност 22 840 548,18 лв. и 14 бр. неинвестиционни проекти на обща стойност 439 032,50 лв.

В резултат на обявения прием за 2022 г. по **Националната кампания “Чиста околна среда 2022 г.”** са получени и разгледани от ПУДООС общо 1740 бр. проекти, от които на общини и кметства – 843 бр., на училища ЦПРЛ/ОДК – 433 бр., на детски градини – 464 бр. След извършено класиране от Комисия, назначена със заповед на Министъра на околната среда и водите, **бяха одобрени за финансиране 341 бр. проектни предложения на обща стойност 3,5 млн. лв.**, от които 135 проекта на общини и кметства, 103 проекта на училища и ЦПРЛ/ОДК и 103 проекта на детски градини. Към настоящия момент са сключени над 310 договора и се извършва авансово плащане по всеки един от тях.

Във връзка с поетите ангажименти от Република България по Регламент (ЕС) №1143/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2014 относно предотвратяването и управлението на въвеждането и разпространението на инвазивни чужди видове и с цел предотвратяване на стартирането на наказателна процедура е осигурен финансов ресурс в размер до 120 000 евро годишно с легова равностойност в размер до 234 699,60 лв. за период от 5 години за реализиране на проект „Дейности за управление на инвазивни чужди видове, засягащи ЕС, в България [Management Actions to Invasive Alien Species of EU Concern in Bulgaria; работен акроним: LIFE BG-IAS Action]“.

С решение на УС на ПУДООС е осигурен на МОСВ финансов ресурс в размер до 500 000 лв. за закупуване на 5 бр. електроавтомобила с цел насърчаване на преход към транспорт с нулеви емисии.

За последното шестмесечие в ПУДООС са постъпили трансфери от МОСВ за сумата в размер на 32 273 182 лв. от Басейнови дирекции по чл. 196 от Закона за водите.

Постъпилите такси по специални закони в областта на опазването на околната среда (ЗУО и ЗЗТ) са в размер на 1 456 807 лв. и по наказателно постановления по специални закони в областта на опазването на околната среда 698 609 лв.

През отчетния период от ПУДООС са преведени средства на Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ в размер на 613 733 293.14 лв., представляващи приходи от продажба на квоти от парникови газове по чл. 57 от ЗОИК.

Постъпилите средства от продажба на авиационни квоти по чл. 56 от ЗОИК в размер на 1 321 573.89 лв. се превеждат на НДФР регулярно.

За работата на ПУДООС и взетите решения от УС е осигурена публичност и прозрачност на сайта на предприятието и регулярно се провеждат срещи с представители на общините.

За последното шестмесечие контролът на обекти е засилен.

В администрацията на предприятието са **внедрени нови модули за управление на работните процеси** в информационната система за **осигуряване на дигитална трансформация на ПУДООС**, чрез въвеждане на безхартиен документооборот и извеждане на хартията от работния процес. Осигурено е разделно събиране на отпадъците от работните помещения, като пластмасовите прибори и консумативи са изцяло заменени с екологични и рециклируеми.

За изминалия период в изпълнение на **Решение № 231/18.03.2021 г. на Министерски съвет, ПУДООС е изготвил структурен и функционален анализ.**

При осъществяване на работата на инсталацията за изгаряне на опасни болнични отпадъци „Инсинератор“, общо за отчетния период в изпълнение на поставените задачи са **получени за третиране 388 266 кг**, като през периода са третирани **(унищожени) 390 619 кг медицински отпадъци, лекарства, прекурсори и документи**. Постъпилите приходи от изгаряне на опасни болнични отпадъци са в размер на 761 230 лв.

С цел екологосъобразното управление по третирането на опасни болнични отпадъци и намаляване на количеството използвано конвенционално гориво и вредните емисии на инсталацията за контролирано изгаряне (термична обработка) на отпадъци, са стартирали дейности по **внедряване на водородна инсталация** в Инсинератор за опасни отпадъци.

НАЦИОНАЛЕН ПЛАН ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И УСТОЙЧИВОСТ (НПВУ)

Организира се изпълнението на проект „Цифровизация за комплексно управление, контрол и ефективно използване на водите“ с бенефициент МОСВ и партньори ИАОС, ВиК холдинг, НЕК ЕАД, НС ЕАД и НИМХ, който е включен в Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ). Сформирани са работна група и управляващ комитет включващи всички партньори и МОСВ като бенефициент, проведени са заседания и първоначалните документи.

УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

В сектора по **управление на отпадъците** започна интензивна работа в посока **въвеждане на депозитна система за опаковки**. Работна група събра всички заинтересовани страни – производители, търговци, общини, неправителствен сектор. Проучване ще изведе

всички изисквания и параметри, така че системата, която ще въведем, да е ефективна за спецификата в България. Предстои обявяване на обществена поръчка за избор на изпълнител за изготвяне на проучването.

През периода беше въведена в пълна функционалност националната информационна система за отпадъците. Въведена е и електронна система по европейския регламент за превоз на отпадъци

Актуализира се проектът Националната стратегия за кръгова икономика. Подготвени са и промени в наредбата за площадките за съхранение и третиране на отпадъци, както и за разполагане на съоръжения за това. Ето и действията ни по няколко наболели теми:

- Решен е въпросът с незаконен превоз на 66 тона тонер касети във Враца.
- Търсят се възможности за законосъобразно третиране на отпадъците в Плевен - обект на незаконен превоз.
- Разработен е проект на ПМС да се прецизират изискванията към системите за разделно събиране на отпадъци от опаковки.
- Извършват се цялостни проверки на организациите по оползотворяване на отпадъци от опаковки и излезли от употреба МПС преди да се издадат заповедите за изпълнение на целите.

ОПАЗВАНЕ ЧИСТОТАТА НА ВЪЗДУХА

В изпълнение на един от основните приоритети на политическото ръководство за предприемане на действия за закриване на наказателни процедури е разработен проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за чистотата на атмосферния въздух, в който е включена разпоредба, съгласно която се дава възможност общинските програми за качество на атмосферния въздух да бъдат оспорвани по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Разпоредбата е във връзка с откритата процедура за Нарушение №2020/2106 за неизпълнение на задълженията на Република България по чл. 23, параграф 1 от Директива 2008/50/ЕО, самостоятелно и във връзка с чл. 4, параграф 3 и чл. 19, параграф 1 от Договора за ЕС и чл.47 от Хартата на основните права във връзка с чл. 9, параграф 3 от Орхуската конвенция. Към настоящия момент в рамките на процедурата по съгласуване и приемане на законопроекта е изпратен за съгласуване с Министерство на финансите. След подписване на финансовата обосновка от министъра на финансите, законопроектът ще бъде внесен за разглеждане от Министерския съвет.

По отношение на проблемите с качеството на въздуха, през 2021г. за пръв път националната система за мониторинг на качеството на въздуха не отчете превишения на средноденонощната норма за ФПЧ10 на национално ниво, като същевременно през тази година се увеличи броят на общините с постигнато съответствие и по средноденонощната норма. Това е в резултат на мерките, които се предприеха за засилване на контролната дейност, както и на прилагане на мерки за ограничаване на емисиите на фини прахови частици, финансирани от общините, но и чрез оперативните програми;

Предприети са конкретни стъпки за засилване на контролната дейност от страна на регионалните инспекции по отношение на промишлени инсталации, основни източници на замърсяване на атмосферния въздух. Един от очакваните резултати от засилената

контролна дейност е постигането през 2022 г. на нормите за съдържание на серен диоксид в атмосферния въздух в район Югоизточен.

Планира се осигуряване на значителни по размер средства за програмен период 2021-2027 г. по Оперативна програма „Околна среда“, които ще бъдат насочени към общините за прилагане на мерки за ограничаване на емисиите на фини прахови частици в сектор битово отопление.

МОСВ работи за осигуряване за първи път на национални средства за подобряване качеството на атмосферния въздух, което се предвижда да стане по нов механизъм, чрез Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда.

Изготвени са рамкови позиции по предложения за регламенти на Европейския парламент и на Съвета относно флуорсъдържащи парникови газове и озоноразрушаващите вещества;

Изготвени са проекти на закони за ратификация на измененията на два от протоколите към Конвенцията от 1979 г. за трансгранично замърсяване на въздуха на далечни разстояния - Протокола за тежките метали и Протокола за устойчивите органични замърсители.

УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ

Актуализиране на основните стратегически документи, съгласно Рамкова Директива за водите Планове за управление на речните басейни /ПУРБ/ и Плановете за управление на риска от наводнения /ПУРН/.

Дейностите по подготовка на актуализирани ПУРБ и ПУРН се изпълняват чрез проект „ПУРБ – 2022 – 2027 и “ПУРН – 2022 – 2027“, финансирани чрез Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“ и „Споразумение за предоставяне на помощни услуги в подкрепа на изготвянето на ПУРБ и ПУРН за България“ сключено между МОСВ и Международната банка за възстановяване и развитие (МБВР).

Предвид констатираното сериозно забавяне в изпълнението са предприети спешни действия с цел финализиране и избягване на риска от санкции от страна на ЕК за неизпълнение на задължения по европейско законодателство.

За ПУРБ: През април завършиха шестмесечните консултации с обществеността по публикуваните доклади за междинен преглед на значимите проблеми при управлението на водите за четирите района на басейново управление.

Подготвени са резюмета на докладите на български и английски език, които ще подпомогнат трансграничната координация, като същите са изпратени на съседните страни за информация, чрез МВНР.

ПУРН: В резултат на предприетите спешни действия вече са завършени първи и втори етап на проекта на ПУРН и е в процес финализирането на плановете, като е извършена актуализация на предварителната оценка на риска от наводнения, вкл. определянето на райони със значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН); финализирани са картите на заплахата и на риска от наводнения за 127-те РЗПРН (в т.ч и река Дунав); приет е окончателния доклад, във връзка с подобряването на съществуващата картографска основа в страната за целите на картирането на заплахата и на риска от наводнения; Приети са Методика за анализ на разходите и ползите и национален каталог от мерки за управление на риска от наводнения; Предвидената Информационната система

за управление на риска от наводнения е на етап разработване на софтуерно решение; сключен е договор за доставка на хардуер, техническо оборудване и системен софтуер за системата, вкл. на необходимите лицензи;

В процес е актуализирането на ПУРН, публикуването им за обществени консултации и изготвяне на екологична оценка и оценка за съвместимост

Предприети са действия за преодоляване на забавата по проект *“Създаване на Система за управление на водите в басейна на река Искър (СУВ-БРИ) като първа фаза на Национална система за управление на водите в реално време (НСУВРВ)”* финансиран по оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“. Договорът е заварен със спряно изпълнение повече от 9 месеца. Изпълнението на договора с основния изпълнител на дейностите по проекта е възстановено.

Стопанисване и управление на находищата на минерални води

Министерството на околната среда и водите има 15 броя действащи концесионни договори за добив на минерална вода – изключителна държавна собственост, за които са подготвени отчети за изпълнение на договорите през 2021 г.

Подготвени са и утвърдени от министъра на околната среда и водите Програмите за стопанисване на минералните води - изключителна държавна собственост за 2022 г., които ще изпълняват от басейновите дирекции.

Открити са процедури за извършването на подготвителни дейности за предоставяне на концесии за добив на минерална вода от находище „Катунци“ и находище „Брацигово“.

Управление на водите от комплексни и значими язовири

В съответствие с разпоредбите на Закона за водите, министърът на околната среда и водите одобри годишен график за използване на водите от комплексни и значими язовири за 2022 г. Чрез годишния график е определена стратегията за използване на водите от язовирите, с цел балансирано управление и осигуряване на достатъчно количество за всички отрасли.

Наличните завирени обеми в язовирите за питейно-битово водоснабдяване към 20 юни 2022 г. представляват 75,7% от общите им обеми, като според основното предназначение язовирите със запълване, както следва: питейно-битово водоснабдяване – 88,9%, напояване – 57,5%, енергетика – 83,3%. Всички язовири за питейно-битово водоснабдяване към 20 юни са с обеми достатъчни за обезпечаване нуждите на водоползвателите. Балансираното управление на водите от язовирите осигури достатъчно количество за всички отрасли, в т.ч. и за настоящия напоителен сезон.

Язовирите са с обеми близки до нормалните за периода и безпроблемно проведоха постъпилния приток при пролетното пълноводие.

ЗАЩИТА НА ПРИРОДАТА

1. Приет е План за управление на Природен парк „Българка“ с Решение №894/30.12.2021 г. на Министерския съвет (обн. ДВ, бр.1/2022 г.).

2. Одобрен от ВЕЕС - специализиран състав е План за управление на Природен парк „Русенски Лом“. Предстои внасянето му в Министерския съвет след отстраняване на бележки от външното съгласуване.
3. Със заповед на министъра на околната среда и водите са **обявени 29 броя вековни дървета**.
4. **Обявени са 4 нови защитени територии** със заповед на министъра на околната среда и водите: Черните скали, Малко негованско езеро, река Лом, пещерата "Башовишки печ".
5. Възложено е свикване на комисии от страна на РИОСВ за обявяване на 6 нови защитени територии.
6. Изготвена е заповед на министъра на околната среда и водите за промяна в режимите на дейности в защитена местност „Степите“.
7. Одобрена от Европейската комисия „Национална рамка за приоритетни действия за Натура 2000“ за периода 2021 – 2027 г. на България.
8. Министърът на околната среда и водите утвърди протокола от НСБР с предложените специфични и подробни цели на опазване на ниво защитена зона за 41 защитени зони от екологична мрежа Натура 2000.
9. Приет е ЗИД на Закон за генетично модифицирани организми, с което беше постигнато съответствие с правото на ЕС в тази област.
10. Издадена е заповед на министъра на околната среда и водите за забрана на вноса и развъждането на вида американска норка (визон) (*Neovison vison*) на територията на Република България.
11. Министърът на околната среда и водите одобри **пет броя планове за действие на видове**, след отразяване на бележките и становищата, направени на Съвета. („План за действие за опазване на Европейския лалугер (*Spermophilus citellus*) в България 2022 – 2031 г.“, „План за действие за опазване на Поточния рак (*Austropotamobius torrentium*) за периода 2022-2031 г. в България“, „План за действие за опазване на тигровата пеперуда (*Euplagia quadripunctaria*) за периода 2022-2031 г. в България“, „План за действие за опазване на калописиевия и месночервения дланокоренници (*Dactylorhiza kalopissii* E. Nelson и *Dactylorhiza incarnate* (L.) Soó) 2022-2031 г. в България“, „План за действие за опазване на видовете сухоземни костенурки – шипоопашатата костенурка (*Testudo hermanni* Gmelin, 1789) и шипобедрена костенурка (*Testudo graeca* Linnaeus, 1758) в България за периода 2022-2031 г.“).
12. Към момента тече процедура на обществено обсъждане за съгласуване на въвеждане на забрана за стопански и любителски риболов на европейска речна змиорка във водите на територията на Република България и в българската акватория на Черно море.
13. Организация на по-ефективен процес за установяване на причини за смъртта на китоподобни по Българското Черноморско крайбрежие, в т.ч. организация на процеса и логистика, ветеринарно-медицинско оборудване и консумативи; насочване към Ветеринарномедицински факултет на Тракийски университет - Стара Загора за изследване.

14. Изготвен е национален доклад за 2021 г. за незаконна търговия във връзка с прилагане на Регламент (ЕО) № 338/97 НА СЪВЕТА от 9 декември 1996 година относно защитата на видовете от дивата флора и фауна чрез регулиране на търговията с тях (Регламент (ЕО) № 338/97), който е изпратен за съгласуване към Агенция „Митници“.

15. Намерените на територията на РИОСВ-Смолян през 2021 г., три мечета бяха върнати в природата. Това е втора по рода си такава акция, която беше осъществена съвместно с МОСВ, РИОСВ -Смолян, ДНП "Централен Балкан", гръцката организация "Арктурос", Фондация "Четири лапи", WWF, експерти от Институт по биологично разнообразие и екосистемни услуги при БАН, експерти от СДП "Балкани". Мечета Вихър, Горан и Хуба са маркирани с GPS нашийници и се проследяват в реално време, като по този начин се гарантира както тяхната безопасност, така и тази на гражданите.

16. Във връзка със стартиралата наказателна процедура за инвазивни чужди видове (ИЧВ) стартира изготвянето на План за пътища за навлизане на ИЧВ, който предвижда реализирането на пилотни проекти за унищожаване на ИЧВ на територията на защитени зони и защитени територии.

ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

МОСВ е отговорило на 117 въпроса от народни представители и 7 питання. Министърът е участвал в 6 от 8 блиц контрола, които се провеждат в първия понеделник на месеца и като заместник министър председател винаги е бил сред първите, които отговарят на зададените им устни въпроси по време на парламентарния контрол.

Министърът на околната среда и водите е участвал лично или чрез свои заместници по време на всички 14 заседания на Комисията по околната среда и водите от началото на нейното основаване през януари 2022 г. МОСВ са подпомагали работата на Народното събрание през изготвянето на становища и на други комисии като например Комисия по земеделието, храните и горите, Комисия по въпросите на Европейския съюз, както и Комисия по бюджет и финанси.

ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ГРАЖДАНСКИЯ СЕКТОР

Започнахме да провеждаме редовни тематични срещи с неправителствените организации, като вече се състояха три - две по темите биоразнообразие, защитени територии и "Натура 2000" и една по управление на водите. На тях гражданските организации представят теми и проблеми по места, предлагат решения и форми на взаимодействие със структурите на МОСВ. В следващите месеци ще се обърнем и към темите за управление на отпадъците, чистотата на въздуха, опазването на почвите и др.

В изпълнение на заложеното в коалиционното споразумение, разработихме Програмата **"Политики за младежта в сферата на околната среда"** („Младежи за околна среда“). Тя ще бъде изпълнена чрез регионалните структури на министерството в страната в партньорство с неправителствени организации, като целта е повече млади хора и граждански организации да се включат в дейности по опазването на околната среда. Насърчава се максимално широк териториален обхват и включване на младежи от малките населени места.

И ОЩЕ...

В този отчет няма как да изброя всички действия, които предприехме за решаване на трупани и отлагани с години екологични проблеми. С подкрепата и насърчени от управленския екип на министерството, Изпълнителната агенция по околната среда, Националният институт по метеорология и хидрология, Регионалните инспекции по околната среда и водите, Басейновите дирекции и дирекциите на Националните паркове активизираха контролна си дейност и предприеха решителни мерки по емблематични екологични казуси с дългогодишна давност като: замърсяването на въздуха в Димитровград от ТЕЦ “Марица” 3, строителните дейности в местността Поляните край Синеморец, разкопаването на коритото Марица, кариерите край Белащица, нарушенията край Мелнишките пирамиди и много други.